כרבולת מקרינה Onobrychis cornuta פורחת בחגורה הכר-קוצית בחרמון (יוני 2017)

כתבה: **ערגה אלוני**

תצפית בצומח החרמון הגבוה בחודש יוני, הוא מחזה מרהיב בזכות שלל הצבעים שתורמים הפרחים השונים בהם **כרבולת מקרינה** *Onobrychis cornuta*. **כרבולת מקרינה** (קטניות) הוא בן-שיח כר-קוצי (טרגקנתי) הגדל במרומי החרמון בגובה 2800-1800 מ'. בן שיח זה צמוד לקרקע, צורתו מעוגלת וגובהו 30-40 ס"מ. בחורף העלים נושרים, באביב הוא מתכסה עלווה ירוקה ונראה כמו כרית ירוקה וקוצנית. הענפים צפופים וסבוכים בעלי קוצים בהירים דו-קרניים. העלים מסורגים מנוצים פעם אחת, בעלי מספר עלעלים בלתי זוגי (5–11). צורתם מוארכת-עגולה, שפתם תמימה והם שעירים בצידם התחתון. העלעל הקיצוני ארוך משאר העלעלים.

כרבולת מקרינה – בן שיח כר-קוצי (טרגקנתי) בבית גידולו מוכה הרוח בעת הפריחה ביוני. צילמה: ערגה אלוני ©
להגדלה – לחצו על התמונות

הפרח פרפרני, צבעו סגול-ארגמני. הגביע שעיר, מאוחה בבסיסו, בן חמש שיניים חדות. צבעו ירוק אדמדם. מפרש הכותרת מאורך, בעל קווי אורך כהים הנמשכים מהבסיס הבהיר כלפי מעלה. המשוטים מתרחבים בקציהם, סוגרים על הסירה שבתוכה מכונסים האבקנים. מספר האבקנים 10, תשעה מהם מאוחים חלקית סביב השחלה. זיריהם לבנים ארוכים, המאבק צהוב ומחובר במרכזו לזיר. השחלה עילית, עמוד העלי ארוך מהאבקנים, בהיר, בקצהו צלקת קטנה מעוגלת. המאביקים הם חרקים שונים בעיקר מהדבוראים. הפרי תרמיל קצר דמוי ביצה, קוטרו 7 מ"מ. בניגוד לפירות הקוצניים של מיני כרבולת אחרים של הארץ, תרמיל ה**כרבולת המקרינה** אינו קוצני.

כרבולת מקרינה בשיא הפריחה. צילמה: ערגה אלוני ©
שימו לב לקוצים הדו-קרניים, לעלעל הקיצוני בעלה המנוצה, למפרש כותרת הפרח הבולט, למשוטים הרחבים ולסירה החבויה.
להגדלה – לחצו על התמונות

כרבולת מקרינה גדלה בארץ רק בחרמון, בו היא שכיחה ביותר. נהיא פוצה בבתי גידול סלעיים, מוכי רוח ומהווה מרכיב ראשי בחברת הצומח של המדרונות האבניים. הצמח עמיד ברוחות העזות המנשבות בהר, הוא מלבלב בסוף החורף ופורח בחודשים מאי עד יוני. תפוצתו העולמית היא מהרי הטאורוס עד להימליה, ומהקווקז לחרמון שהוא גבול תפוצתו הדרומי.

בסוג כרבולת 150 מינים. בארץ גדלים 5 מינים, המוכרים מאזורים שונים בארץ ופרט ל**כרבולת מקרינה** כולם חד-שנתיים. המין הנפוץ בחבל הים-תיכוני הוא **כרבולת מצויה.**

ספרות:

פינברון-דותן נ ודנין א 1991 המגדיר לצמחי-בר בארץ-ישראל. כנה. ירושלים.

שמידע א ולבנה מ 1981 מגדיר לצמחי החרמון. משרד החינוך והתרבות, אגף הנוער, ירושלים.

Flora of Pakistan: www.eFloras.org

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: אלוני ע 2017 כרבולת מקרינה Onobrychis cornuta פורחת בחגורה הכר-קוצית בחרמון (יוני 2017), פורחי החודש, כתב-עת "כלנית" מספר 4.
https://www.kalanit.org.il/onobrychis-cornuta